

ВОЄННІ ЩОДЕННИКИ

ЮРІЙ ГУДИМЕНКО

ІСТОРІЇ ТА ВІЙНИ

**ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2023**

*Цю книгу я хотів би присвятити
дуже багатьом людям.
Але я присвячую її тим,
хто ніколи не зможе її прочитати.*

Марвел, Курт, Шерлок. Це вам, пацани.

ПЕРЕДМОВА АВТОРА

Це не зовсім звичайна книга. Тут немає сюжету, немає персонажів, які затримуються надовго. Це — збірка текстів, промов, історичних нарисів, які я писав і пишу донині. Тут є смішні тексти і тексти несмішні, є слова, які я писав у доброму гуморі і ті, які я писав у шпиталі, не будиши певен, що колись встану на ноги. Є навіть тексти, за які мені соромно, але вони все одно будуть тут, у книзі, тому що я їх говорив і я їх написав.

Деякі тексти перекладені з російської, деякі суттєво скорочені, до деяких додані коментарі, бо контекст вже може бути забутий і незрозумілий. Але більшість текстів, навіть перекладені, подані такими як є.

За логікою, мені було б варто розділити всі тексти на три розділи: історія, політика і війна, бо я став відомим як історик, потім — як політик, а потім — як військовий. Але це було б неправильно і не зовсім чесно. Я займався політикою ще під час навчання на історичному факультеті, писав про історію, коли був політиком, а на війні все взагалі перемішалось.

Тому я вирішив, що тексти будуть подані у хронологічному порядку, від найстарших до найпізніших, незалежно від теми. Так буде помітнішою еволюція. Я змінювався, і світ навколо теж. Тому і тексти різні.

Єдине виключення — два найраніших тексти, написані навесні 2014 року. Я поставлю їх у кінець книги. Коли ви дочитаєте, то зрозумієте, чому.

Тут не буде лише одного важливого для мене тексту: того, який я написав 24 лютого 2022 року у Маріуполі і переслав своїм друзям на той випадок, якщо не повернусь з війни. Цей текст поки що не знадобився.

Може, колись.

КОРПОРАЦІЯ М.І.Ф.

Для початку — нудний, але важливий абзац. Офіційними державними символами на нашій веселій планеті вважаються прапор, гімн і герб. Останній може містити в собі ще й девіз. Вся ця підбірка (шмат тканини, пісенька і картинка) створюється не тільки для того, щоб було що вішати над парламентом чи співати на стадіонах. Найчастіше — державним символам (що, загалом, властиво символам як таким) надають особливий сенс, закріплюють фундаментальний історичний міф.

Те, що СРСР примантував на герб цілу планету Земля, означає не бажання художника продемонструвати своє вміння малювати кружальця, а бажання комуністів розповсюдити революцію на весь світ.

Те, що на гербі Ватикану під папською тіарою намальовані два ключі — до Раю і до Риму, недвозначно натякає на те, де перебуває володар білої шапки і якою владою він володіє.

Те, що у сучасної Росії прапор, як у Російської імперії, і герб, як у Російської імперії, а от гімн — від тих веселих хлопаків, котрі в підвалі одного приватного будинку в Єкатеринбурзі розстріляли всі надії на відновлення цієї самої імперії, то це вже не фундамент і не міф, а просто абсурд. Одна орляча голова дивиться на трон, інша — в підвал. В який бік летіти — незрозуміло. «Ідьом по приборам».

Навіть самі росіяни інтуїтивно відчувають цю суперечність. От, припустимо, кхм-кхм, журналіст Кашин засмучується, що гімн Росії не співають на площах. Як заміну пострадянському гімну Кашин розглядає близько десяти мелодій, включно з піснею «Родина» гурту «Гражданская оборона» і «Этот поезд в огне» групи «Аквариум». Однак понуро підсумовує, кхм, журналіст, жоден із запропонованих варіантів не дотягує «ні до німецького гімну, ні до польського, ні навіть до українського». Яка журбинка. Висновок Кашина: «Тобто у росіян і Росії немає потенційного гімну і, можливо, майбутнього».

З приводу останньої фрази. Маячня і дичина, звісно. Гімн у Росії є і зараз. Єдина і головна його проблема — він не лягає в цілісний історичний міф. Саме тому віршам Міхалкова на музику гімну СРСР ніколи не бути головним музикальним витвором сучасної Росії. Проблема не в мелодії, а у відсутності системи.

Володимир Чорна Книженька

Неймовірно, але факт: на відміну від Росії, саме хаотичній і безсистемній, анархо-роздубайській країні під назвою Україна вдалося скласти ідеальну систему державних символів. Щобільше: всі ці символи один в один щільно пов'язані з історичним міфом у чудову сенсову систему, котра за останній рік зміцнилась до міцності іридія. Повторюся: всі ключові елементи української історії так чи інак інтегровані в сучасні державні символи.

Ланцюжок ключових моментів українського історичного міфу на цей цей момент має такий вигляд: Київська Русь — Запорізьке козацтво — УНР — Друга світова (з УПА і українцями в складі Червоної армії) — незалежність — війна на Донбасі.

Віктор Ющенко в часи перебування на посту президента намагався інтегрувати в цей ланцюжок ще й трипільську культуру, але передав куті меду і в нього не вийшло:

ну не мали трипільці прямого стосунку до слов'ян, а отже, і до українців, навіть якби ви й луснули, Вікторе Андрійовичу.

Гайда за списком із самого початку. Київська Русь на-мертво закріплена в державній символіці України гербом країни, геральдичним (це важливо) тризубом. Уточнення про геральдику важливе, адже український герб-тризуб не має стосунку до тризуба-зброї. Ну не використовували древні слов'яни тризуби, і все тут. От римляни використо-вували, і китайці також, і навіть черепашки-ніндзя кори-стувались, а слов'яни — ні.

Геральдичний тризуб у його нинішньому вигляді — практично точна копія особистого знака Володимира Ве-ликого, хрестителя Русі. Цей тризуб, як і сам Володимир Святославович, походить від князя Святослава Хоробро-го, особистим знаком якого був двозуб. Володимир трохи змінив «підпис» батька, додавши в нього третій «зуб». Так, більш як тисячу років тому, виник майбутній герб Украї-ни. Потомки Володимира з роду Рюриковичів всіляко до-опрацьовували «підпис» предка, проводячи своєрідний ребрендинг символу, у котрому, однак, вгадувались риси двозуба Святослава і тризуба його сина.

Окрема виноска для поціновувачів гнати здоровий глузд купинами мудрагельства.

Звісно, в ряді культур тризуб — символ темних сил і потойбічного світу.

Безперечно, саме тризубими вилами чорти в пеклі пхають у казани душі грішників. Так, з тризубом зобра-жали і язичницького бога Зевса, і не менш язичницького Посейдона, і, звісно, Шиву, куди ж без нього. То... то й що?

Авжеж, можна припустити, що Володимир Красне Сонечко був насправді Володимиром Чорна Книженька, і свідомо обрав сатанинський символ своїм знаком. Тоді визнаймо, що Русь хрестив сатаніст, а православна церква визнала сатаніста святим і рівноапостольним, і на цьому завершимо дискусію. А шукати індуїстське сенсове наван-таження в гербі київського князя X століття — збочення

*Князь Володимир
дізнається, що
він - сатаніст*

для зовсім хворих покидьків. З тим же успіхом можна натягнути сову на глобус і повідомити, що в Росії на гербі орел, і в США — орел, і у Третього Рейху був також орел, а у шумерів та турків-сельджуків — так узагалі двоголавий, але з цього не випливає, що Росія — країна американо-шумерських нацистів-сельджуків. Після — не значить внаслідок, є такий логічний принцип.

Повернемося до України та тризуба. Походження герба України від особистого символу князя Володимира безпосередньо зафіксовано у Конституції: «Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України)». Тобто Україна офіційно декларує тяглість сучасної держави від Київської Русі. Запам'ятали та йдемо далі за списком ключових моментів історичного міфу. Наступна станція — запорізьке козацтво.

«Донецьк» у Криму

...І одразу уточнення: не саме козацтво як таке, а державне утворення Військо Запорозьке, в українській історіографії — Гетьманщина. Ся весела держава з розмитими в душі того часу кордонами, милим серцю будь-якого українця хаосом та мілітократією (владою військових, або, іншими словами, хунтою) залишила по собі добру пам'ять на українських землях і не дуже добру — на всіх сусідських. Що, втім, властиве більшості мілітократичних держав.

Запорозьке козацтво відтопталося не лише лівовою часткою Східної Європи. Некепський слід воно залишило і в історії України, ставши, по суті, її головним духовним символом. Завзяте, хаотичне, варварське, «Два козаки — три гетьмани» — у запорозькому козацтві сучасна Україна відбилася, як у дзеркалі.

Єдиних символів Війська Запорозького, по суті, не так уже й багато. Спільного герба у козаків не було, натомість

були печатки. На них найчастіше зображався, як не дивно, козак. У повний зріст, з шаблею на боці та з мушкетом (самопалом) на плечі. Його ми поки відкладемо убік, разом із шаблею та мушкетом, а самі згадаємо інші символи.

Загального прапора у Війська Запорозького, як держави, знову ж таки не було, зате була (правда, не завжди) єдина на всю армію Велика корогва, а полки, курені й паланки мали інші, малі корогви, найрізноманітніших забарвлень. Особливо часто зустрічалися жовті чи білі символи на блакитному чи малиновому фоні. Жовто-блакитні прапори ми поки що відкладемо до козака, мушкету та шаблі, а самі займемося малиновими прапорами.

На корогвах (і Великій корогві, зокрема) найчастіше зустрічалися такі символи: козацький хрест, півмісяць, шестикутна зірка. Про використання у сучасній українській символіці шестикутної зірки не могло йтися вже з початку XIX століття, коли цей символ остаточно закріпився за євреями. Аналогічна історія і з півмісяцем:

у тому ж ХІХ столітті цей символ закріпився за Османською імперією, а звідти перейшов до Туреччини, її численних мусульманських сусідів та колишніх підданих, на кшталт Азербайджану, Лівії, Тунісу та Алжиру. Про те, щоб ці символи стали одними з державних у православній Україні ХХ століття, не могло бути й мови.

Інша справа — хрест. Особлива форма та історичне підґрунтя зробили його основним символом української військової слави. Тому козацький хрест займає своє почесне місце саме там, де й має: на емблемах та прапорах українських військових та силовиків. На малиновому прапорі української армії, як і п'ять століть тому знову жовтий козацький хрест. Він же — на прапорах ВПС, МНС, СБУ, Нацгвардії, прикордонників і навіть чомусь у пенітенціарної служби. Виділилися лише міліціонери (у них — дивна восьмикінцева зірка із сорока восьми променів), а також моряки. На відміну від нашої доблесної міліції, у випадку з флотом все якраз логічно: військово-морський прапор України походить від козацького бойового морського стяга, наданого Лиманській (Чорноморській) флотилії Війська вірних запорожців імператрицею Катериною ІІ у 1787 році.

У 1918 році, за гетьмана Скоропадського, похідний від козацького прапор став символом флоту Української Держави. Синій хрест при Скоропадському надбав собі додаткові тонкі смуги по краях, а у лівому верхньому кутку з'явився синьо-жовтий державний прапор із тризубом. У 1992 році група морських офіцерів, яка розробляла нову символіку для флоту незалежної України, одногослоно рекомендувала прийняти без змін прапор, розроблений за часів Скоропадського. Пізніше зміни таки внесли, прибравши хрестик над тризубом. Саме в такому вигляді вперше було піднято прапор ВМС України на десантному кораблі «Донецьк» у Криму (іронія долі, чорт забирай). Через кілька років прапор України із військово-морського прапора зник, а потім знову з'явився, але вже без княжого тризуба. У такому вигляді він існує й досі. На емблемі ВМС, до речі, той таки малиновий козацький хрест.

Де ще у нас козаки, окрім хрестів на емблемах? Ну звісно, у музиці. У державному гімні: «І покажем, що ми, браття, козацького роду». У сучасному варіанті гімну, до речі, використовується лише перший куплет вірша Павла Чубинського, тоді як в інших куплетах миготять і «москалі погані», і «Богдане, славний отамане» разом із «лицарством-козацтвом». А «Запорозький марш», він же «Козацький марш» — один із основних маршів армії України. Не забуваймо про відкладеного убік озброєного козака із жовто-блакитною короговою і переходимо до наступних ключових моментів української історії — двадцятого століття.

Три «НР»

Власне, ще в середині XIX століття українці створили і закріпили так звані етнічні кольори. Процеси на Сході та Заході України, дарма що були вони в різних державах, йшли різними шляхами в один пункт. На землях Гетьманщини (Центр та Схід) вже з XVIII століття закріпився своєрідний стандарт для козацьких прапорів та гербів — золоті символи на блакитному полі. А століттям пізніше, у 1848 році, незалежно від козацьких традицій, на Західній Україні разом із національним відродженням з історичного небуття воскресили синьо-жовті прапори Руського королівства (*Regnum Russiæ*, в українській історіографії — Галицько-Волинська держава, що зникла у другій половині XIV століття). На прапорі Руського королівства на синьому полі зображався золотий лев, що всупереч законам зоології підіймається на скелю. Під час австрійської «Весни народів» 1848 року жовтий лев на синьому фоні став українським етнічним символом, а синьо-жовті (і жовто-сині) прапори — українським етнічним знаменом.

З початком розпаду Російської імперії блакитно-жовті кольори як символ української нації почали використову-

вати повсюдно. Користувалась ними й УНР — Українська народна республіка, утворена в 1917 році, як автономія у складі Росії. Щоправда, закріпити біколор на документальному рівні Центральна Рада УНР не дуже поспішала, тож їх примудрилися випередити... комуністи.

У грудні 1917 року в Харкові було проголошено ще одну УНР, радянську, яка пізніше, щоб уникнути плутанини, стала називатися то РУНР, то УНСР, то УНРР (як бачимо, позбутися плутанини не дуже вийшло). Ця ось УНР(Р) використовувала червоний прапор із жовто-синім національним прапором у крижі (тобто верхньому лівому кутку).

У 1918 році сталося... та багато чого сталося того року, але нас цікавить лише Українська Центральна Рада, яка у середині січня таки прийняла синьо-жовтий морський прапор із золотим тризубом Володимира Великого. Нарешті, це сталося — українські національні кольори поєдналися з майбутнім національним гербом. Трохи пізніше, слідом за морським прапором було прийнято і синьо-жовтий державний, а разом і тризуб-герб. А ще трохи пізніше, потусавши один одного, обидві УНР були анігільовані німецькими союзниками тієї УНР, яка без мігруючої літери «Р». Нове державне утворення, Українська держава, вона ж Другий гетьманат, на чолі (сюрприз!) з гетьманом на прізвище Скоропадський, залишила синьо-жовтий прапор без змін, але затвердила відповідний чину герб — на синьому тлі золотий козак із шаблею та мушкетом (пам'ятаєте, ми його відкладали убік?), а над геральдичним щитом — золотий тризуб. Потім німецькі союзники пішли (Перша світова закінчилася для них поразкою), замість них прийшов Петлюра, після чого Скоропадський підписав зречення і пішов слідом за німцями. У Києві знову проголошено УНР під керівництвом Директорії, прапор УНР — так само синьо-жовтий, герб — золотий тризуб на синьому полі.

Водночас на Заході України проголошено ЗУНР. Прапор ЗУНР — усе такий же синьо-жовтий, як і в київських «колег». Герб — галицький золотий лев на блакитному тлі. А на самому початку 1919 року тризуб офіційно був

гербом і Заходу країни. Між УНР та ЗУНР було підписано Акт Злуки, згідно з яким ЗУНР входила до складу просто УНР. Під Актом було поставлено печатку з тризубом. Відтепер його почали використовувати в Західній Україні не лише як державний герб, а й як національний символ.

Потім була журлива історія. Замість банальної громадянської війни на території

України почалося вже зовсім пекло, з взяттям туди-сюди Києва поляками, румунами, чехами, комуністами, анархістами, білогвардійцями, залишками армії УНР, просто бандитами та ідейними бандитами. Час від часу на території нинішньої України існували до двох десятків україн дрібніших. Іноді Україн було так багато, що вони «вилазили» на Кубань та в Білорусь. Чим це все скінчилося, нам відомо. Синьо-жовтий прапор заборонено, прапор Української РСР — спочатку червоний, а потім синьо-червоний із золотим серпом та молотом. І зірочкою.

Тризуб увійшов у НАТО

Власне, до середини двадцятого століття українці вже володіли нерозривною і стрункою системою національної символіки. Щобільше, цю систему, навіть незважаючи на попри відсутність в українців власної держави, впізнавали в усьому світі. Яскравий приклад.

Експедиційний італійський корпус у Росії (CSIR), він же 8-а Італійська армія, під час Другої світової війни незалежно попасся територією УРСР. Італійці допомагали окупувати Одесу, брали Сталіно (нині Донецьк), Горлівку та Єнакієве (нині Горлівка та Єнакієве), потім на своє

лихо пішли з України та пішли рушили на Сталінград. Під Сталінградом італійці разом із німцями отримали на горіхи, потрапили в оточення і частково евакуювалися назад на батьківщину. Всі інші або евакуювалися через десяток років, після полону, або вгноїли російську землю.

Здавалося б, героїчна прогулянка південними та східними землями Української РСР, що переросла в крах під Сталінградом, не могла бути пов'язана в італійців ні з чим, окрім червоних серпо-молоткастих прапорів та криків «*Za godinu, mat' vashu!*». А дзуськи. Після «російського походу» до емблем тих підрозділів, які входили до складу Експедиційного корпусу, були внесені нові символи, що означають героїчні перемоги італійських солдатів на землях Української РСР. Символом цієї УРСР, між іншим, на той момент уже кількадесят років був червоний прапор з відповідною аббревіатурою і — з 1937 року — на додачу з серпом і молотом. Саме ці прапори італійці зривали із будівель у захоплених містах.

Але на емблемах італійських полків — зовсім інший знак. На сайті Міністерства оборони Італії цей впізнаваний золотий символ на синьому полі описаний максимально зрозуміло: «*tridente d'Ucraina*», «український тризуб». І тризубів на емблемах італійських військових підрозділів досі не п'ять і десять. Більше, набагато більше. Навіть еліта італійської армії — стрілки-берсальєри — після боїв на Донбасі на початку сорокових років носять на шевронах тризуб Володимира Великого. Висновок зрозумілий? Символ України (так-так, і Донбасу насамперед) для стороннього спостерігача — жовтий тризуб на синьому полі. Не серп. Не молот. Не зірка. Тризуб.

Нині і повсякчас

Усталену під час першої чверті ХХ століття українську систему символів похитнути не могло вже нічого, навіть Друга світова війна. Проголошення держави Карпатська Україна (1939 рік) — під синьо-жовтим

прапором, герб із тризубом, гімн — «Ще не вмерла». Прапор ОУН — синій із жовтим тризубом (про червоно-чорний прапор УПА заперечувати немає сенсу, єдиний офіційний символ УПА — тризуб Володимира Великого, а червоно-чорний прапор — організаційний символ ОУН(р) та офіційно прапором повстанців ніколи не був, натомість став символом революційного націоналізму). Проголошення Української Держави 30 червня 1941 року — під синьо-жовтим прапором, на печатці — тризуб. Ось війна у В'єтнамі, 1969 рік — і українець в армії США фотографується із синьо-жовтим прапором. І, зрозуміло, здобуття незалежності — лише під «блакитно-жовтим» та «тризубом». Ніяк інакше.

Війна на Донбасі, зрозуміло, ніяк не вплинула на систему символів п'ятидесятимільйонної нації, усталену за століття. Бачити фотографії із захоплених міст Донбасу боляче, але вже давно не смертельно. Нинішня війна нічого не відібрала у нації в плані символів, навпаки — дала потенційний девіз, нахабний і тому чудовий — «Слава Україні». А ще війна дала нам об'єднаний пантеон героїв та визначених ворогів. Друга світова розвела єдиний історичний міф нації на два протилежні напрями: там — повстанці, а там — червоноармійці. Тепер герої знову одні — солдати АТО. І прапор у них — не червоно-чорний та не червоний, а синьо-жовтий. Правильний.

ЗМІСТ

Передмова автора	4
2015	5
Корпорація М.І.Ф.	5
Володимир Чорна Книженька	6
«Донецьк» у Криму	9
Три «НР»	12
Тризуб увійшов у НАТО	15
Нині і повсякчас	16
Хлопці з України	17
Карл у Клари укр	17
Злиття та поглинання	19
П'ятдесят відтінків Русі	22
Заслужений українець Великої Русі	25
Від «С» до «СС»	27
Українізууй це	29
United colors of Ukraine	32
Замість епілогу	33
Мирний народ	34
Ленін і ГТА	38
Мур	40
Тріскові війни	42
Дія перша. 1958 рік	42
Дія друга. 1972 рік	44
Дія третя. 1975 рік	45
Перша світова війна в лицях, мордах і кенгурятах	48
Дія перша. Початок ХХ століття	48
Дія друга. 1914–1915 роки	49
Дія третя. 1916–1918 роки	52
2016	55
Війна з ему	55
Angry Finns	58
Пролог. Початок ХХ століття	58
Дія перша. 1918 рік	59
Дія друга. Три роки потому. Громадянська війна у Росії триває ...	60

Дія третя. 1939 рік. В Європі починається Друга світова війна ...	61
Дія четверта. Червень 1941 року. Друга світова війна триває	63
Епілог. 1947 рік	65

Історія Русі мовою журналу Forbes	66
Ванечка, Москва, Победа	72
Метрополія міст руських	78
Операція «Швейцарський сир»	81
Дія перша. 1939 рік. Початок Другої світової війни	81
Дія друга. Червень 1940 року	82
Дія третя. Липень 1940 року	83
Дія четверта. 1944 рік	85
Епілог. Після війни	87

Скажи «ворог»	89
П'ятничне	93
Не займай	95
Дикий танець	98
Іронія лайна, або Танго нікчем	100

2017 103

Неприємні відчуття	103
День інваліда-ударника	106
Ніжка, що прирекла Росію	112
Куликівська шапка	119
Вальс останнього гетьмана	129
Три дні червленого ведмедя	137
Чемпіонат з пройобів	144
Країна біля краю	147
Прапори наших батьків	151
Чемпіонат з пройобів–2. Турція vs Греція	155
Вічна весна	160
Лисенкоїзм	166
Сорок дев'ять зірок	171
Євангеліє від лукавого	175
Бажаємо зла	179
Перший синьо-жовтий	182
Картопля на крові	188
«Анти-Дюнкерк», або Чорний лебідь-фокстер'єр	191
Генерал Горобець	196
Як Вождь Народів переграв сам себе	199
Війна невивчених уроків	203

«Георгій» с голим торсом	208
Моя честь називається	214
Антигерої Радянського Союзу	219
Взяття Москвою	222
Історія одного Невідомого	225
2018	229
Бій під Крутами в п'яти питаннях (і шести відповідях)	229
Будь як Чарлі	232
Як два пальці	236
Хибна сліпота	241
Росія Слононароджена	245
Далай-альпака	249
Гаутама Савич	251
2019	254
Князь Світла	254
Як? Завод «Маяк»!	260
Неможливість	266
Delenda est	269
З новим 2020 роком	271
2020	273
Очі	273
Імператор і Страждання	275
Беріть і йдіть	278
12 місяців	280
Командний гравець	283
Сорок монет	285
Зима наших предків	287
2021	290
Небеса нам допоможуть	290
Із Бердичева у Warhammer	292
Правила життя	295
18 лютого	296
Тіні (14 жовтня)	297
Четверта сторона	299
Нудна країна	302
Ми самі	303

2022	304
Крига доль	304
Три дні до	305
На світанку	306
Давайте щось прояснимо	307
Більше доби	308
Наші	309
Чума	310
План	311
Стрічка новин	313
Звертайтеся	315
All-in	317
Якщо не відірве	319
Просто їбаште	321
Запам'ятайте	322
Коли	323
Ми часто говоримо	324
Ми будемо	326
Абсолютне зло	328
Зазвичай	330
З трансформованих душ	332
Лише вітер	335
Не забувайте про війну	337
Чи в ЗСУ	339
Без назви	341
Поводьтеся погано	342
Si vis pacem	343
Не раджу	346
Війна у дзеркалі	348
Не накликати	350
Що я сьогодні зроблю	352
Коли я вночі	354
Два види фільмів	355
«Гаррі Поттер»	356
Ми будемо ахуєнними ветеранами	358
Жахливі речі	359
1408	361
День археолога	362
Жах	364
Зима	366
Ритуал	368
23 серпня	370
Спочатку вбий	372

Частина історій	374
Два ока за око	376
У що ви не вірите зараз?	378
Хлопці проснулися	379
Море	381
10 причин не вводити ЗСУ на територію РФ	382
Помста	383
Давайте серйозно	384
Ч.М.О.	387
Ніхто з нас не повернеться з війни	388
Після ракетних ударів	390
Трофей	391
Надія	393
Беларусам	394
Бути героєм	396
Тільки спробуй, сука	398
Твоє будуще	400
Сон	401
2023	402
Я — капітан своєї душі	402
Річниця Великої Війни	404
2014	405
Трохи серйозності	406
Коротко про головне	409